

14392 LLEI 19/1991, de 6 de juny, de l'impost sobre el patrimoni. («BOE» 136, de 7-6-1991, i «BOE» 236, de 2-10-1991.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei,
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei 50/1977, de 14 de novembre, sobre mesures urgents de reforma fiscal, va establir amb caràcter excepcional i transitori un impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques pendent de configuració definitiva, com assenyalava la seva exposició de motius.

La regulació del nou impost sobre el patrimoni posa fi al caràcter excepcional i transitori que es predicava del que havia estat vigent fins ara, i dóna compliment al que han de ser els seus objectius primordials d'equitat, gravant la capacitat de pagament addicional que suposa la possessió del patrimoni, d'utilització més productiva dels recursos, d'una més bona distribució de la renda i la riquesa i de l'actuació complementària de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost de successions i donacions.

Fins ara, l'impost sobre el patrimoni ha acomplert principalment una funció de caràcter censal i de control de l'impost sobre la renda de les persones físiques, i en conseqüència n'ha limitat l'operativitat com a tribut independent i, per tant, la capacitat distributiva.

El nou impost, sense oblidar aquests objectius tradicionals, n'assumeix, a més, altres de fonamentals, com la consecució de més eficàcia en la utilització dels patrimonis i l'obtenció de més justícia redistributiva complementària a la que aporta l'impost sobre la renda de les persones físiques.

En l'àmbit de la tècnica fiscal, l'impost sobre el patrimoni es planteja com un impost estrictament individual sobre les persones físiques, i se n'exclou qualsevol alternativa d'imposició familiar conjunta, amb la qual cosa es consolida la solució que estableix la Llei 20/1989, de 28 de juliol, d'adaptació de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques. Es tracta d'un tribut amb un fet imposable que recau sobre la titularitat de béns i drets, objecte impositiu perfectament separable del fet familiar, tant des del punt de vista de la delimitació, com des del de la determinació de la capacitat contributiva.

La reforma dels elements estructurals de l'impost sobre el patrimoni planteja com a problema central el de la valoració dels diferents elements patrimonials dels quals és titular el subjecte passiu. La regla més coincident amb una determinació justa de la capacitat contributiva, com és la que remet aquesta qüestió al valor de mercat, ha de cedir en molts casos el lloc a regles específiques de valoració en benefici de la seguretat jurídica del contribuïent, que no pot discutir cada any amb l'Administració aquest valor respecte dels seus béns. La conseqüència n'és l'aparició en el sistema tributari de noves regles de valoració respecte de béns que ja són objecte de valoració o de comprovació de valors en altres tributs, singularment els transmissors, cosa que determina, al seu torn, la demanda que la legislació configuri un valor fiscal unitari aplicable als béns en tot el sistema tributari.

No obstant això, la possibilitat de configurar un valor únic dels béns i drets, que sigui vàlid per a tot el sistema tributari i que asseguri, alhora, la consecució dels objec-

tius de suficiència, equitat i eficiència que se li assignen, resulta impracticable en el nostre sistema tant teòricament com pràcticament, ja que l'objecte de cada impost és diferent i també és diferent la participació que se n'espera en l'assoliment dels objectius esmentats. Les tesis favorables a la valoració única per a la seva consecució no aporten una solució tècnica o, quan en concreten els plantejaments, posen en relleu la seva aspiració a consolidar el valor més baix dels coneguts, cosa que pertorbaria greument els fins generals que pretén aconseguir el sistema tributari. Sobre això és molt important tenir en compte que els pocs països que han experimentat solucions de valoració unitària les estan revisant, després d'haver fracassat totalment o parcialment en l'obtenció de resultats similars a aquells amb els quals al nostre país es pretén justificar la cerca de la mateixa solució.

Malgrat aquests inconvenients, la reforma de l'impost sobre el patrimoni no renuncia a avançar en la cerca d'una més bona coordinació del funcionament de les figures tributàries que avui constitueixen el grup de la imposició patrimonial i de la màxima simplificació del mateix impost, sense perdre de vista, a més, que la millora progressiva de la gestió dels valors cadastrals en pot permetre, en un futur pròxim, la utilització com a punt de referència valorativa unitària, tal com avui es requereix.

En aquesta línia, s'ha procurat dissenyar regles de valoració eficaces i senzilles, s'ha exclòs definitivament l'aixovar domèstic de l'àmbit d'aplicació de l'impost i la valoració immobiliària s'ha centrat en el valor cadastral, propi de la imposició local.

Els elements quantitius de l'impost sobre el patrimoni han merescut una atenció especial en aquesta reforma. Hi han contribuït diversos factors, no sempre del mateix signe, però tots determinants de la necessitat d'introduir canvis estructurals profunds en la definició de la càrrega tributària.

Així, la millora de les regles de valoració i l'aspiració a una determinació correcta de la capacitat econòmica individual han portat a elevar-ne, en matèria de mínim exempt, la quantia per cada subjecte passiu, la qual cosa, com a conseqüència de la individualització del nou impost, suposa triplicar el mínim exempt per matrimoni que va estar vigent el 1987.

En la configuració de la tarifa de l'impost ha estat un element determinant la consideració que la imposició patrimonial ha de passar a exercir en el futur un paper compensatori dels efectes de la circulació lliure de capitals sobre la progressivitat de la imposició sobre les rendes de capital, amb la qual cosa s'abandona el paper que tenia de control tradicional i exclusiu. Així mateix, s'ha entès que la tendència a la dispersió de les fonts de renda entre els membres de la família, amb fins d'elusió fiscal, que pot produir la individualització de l'impost sobre la renda de les persones físiques, feia necessària una reconsideració conseqüent de l'estructura de la tarifa de l'impost sobre el patrimoni per adaptar-la a aquesta situació.

En conseqüència, s'eleva el marginal de la tarifa que opera per a nivells de base liquidable més baixos, mentre que el mínim es continua mantenint i es reforça la progressivitat de l'impost i la seva funció redistributiva.

Per raons de coherència i de simplicitat, s'ha alterat, també, l'estructura de la tarifa de l'impost sobre el patrimoni, que s'ha igualat amb les de l'impost sobre la renda de les persones físiques i l'impost de successions i donacions, cosa que permet determinar directament la quota íntegra de l'impost, amb avantatges indubtables des del punt de vista de la simplificació del càlcul.

Un altre aspecte important que s'ha de destacar és el que afecta el límit conjunt de les quotes de l'impost sobre el patrimoni i l'impost sobre la renda, el funcionament del qual ha tingut, a la pràctica, efectes contraproductius per a l'equitat tributària, ja que ha possibilitat que la tributació d'importants patrimonis es dilueixi a través de la configu-

ració estable o transitòria d'una base imposable nul·la o insignificant en l'impost sobre la renda. Per això, la seva formulació tradicional es completa amb l'establiment d'un impost mínim que pretén assegurar una tributació efectiva dels subjectes passius que estan en aquesta situació.

Finalment, pel que fa a la gestió de l'impost, es manté el sistema actual, per la qual cosa la titularitat de la competència per a la gestió i liquidació correspon a les delegacions o administracions d'Hisenda o, si s'escau, a les oficines amb funcions anàlogues de les comunitats autònomes que tinguin cedida la gestió de l'impost.

CAPÍTOL PRIMER

Disposicions generals

Article 1r *Naturalesa i objecte de l'impost*

L'impost sobre el patrimoni és un tribut de caràcter directe i de naturalesa personal que grava el patrimoni net de les persones físiques en els termes que preveu aquesta Llei.

A l'efecte d'aquest impost, constitueix el patrimoni net de la persona física el conjunt de béns i drets de contingut econòmic de què sigui titular, amb la deducció de les càrregues i els gravàmens que en disminueixin el valor, així com dels deutes i les obligacions personals de què hagi de respondre.

Article 2n *Àmbit territorial*

L'impost sobre el patrimoni s'aplica en tot el territori espanyol, sense perjudici dels règims tributaris forals de concert i conveni econòmic vigents en els territoris històrics del País Basc i a la Comunitat Foral de Navarra, respectivament, i del que disposen els tractats o convenis internacionals que han passat a formar part de l'ordenament intern.

CAPÍTOL II

Fet imposable

Article 3r *Fet imposable*

Constitueix el fet imposable de l'impost la titularitat pel subjecte passiu, en el moment de la meritació, del patrimoni net a què es refereix el paràgraf segon de l'article primer d'aquesta Llei.

Es presumeix que formen part del patrimoni els béns i drets que hagin pertangut al subjecte passiu en el moment de la meritació anterior, llevat de prova de transmissió o pèrdua patrimonial.

Article 4t *Béns i drets exempts*

Estan exempts d'aquest impost:

U. Els béns que integren el patrimoni històric espanyol, inscrits en el Registre general de béns d'interès cultural o en l'Inventari general de béns mobles, a què es refereix la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, així com els compresos en la disposició addicional segona d'aquesta Llei, sempre que, en aquest últim cas, hagin estat qualificats de béns d'interès cultural pel Ministeri de Cultura i hagin estat inscrits en el registre corresponent.

No obstant això, en el supòsit de zones arqueològiques i llocs o conjunts històrics, l'exempció no abasta qualsevol classe de béns immobles situats dins del perímetre de delimitació, sinó, exclusivament, els que reuneixin les condicions següents:

En zones arqueològiques, els inclosos com a objecte de protecció especial en l'instrument de planejament urbanístic a què es refereix l'article 20 de la Llei 16/1985, de 25 de juny.

En llocs o conjunts històrics, els que tinguin una antiguitat igual o superior a cinquanta anys i estiguin inclosos en el Catàleg que preveu l'article 86 del Reglament de planejament urbanístic com a objecte de protecció integral en els termes que preveu l'article 21 de la Llei 16/1985, de 25 de juny.

Dos. Els béns que integren el patrimoni històric de les comunitats autònomes que han estat qualificats i inscrits d'acord amb el que estableixen les seves normes reguladores.

Tres. Els objectes d'art i antiguitats que tinguin un valor inferior a les quantitats que s'estableixin a l'efecte del que preveu l'article 26.4 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

També gaudeixen d'exempció:

a) Els objectes d'art i les antiguitats compresos a l'article 19, quan hagin estat cedits pels seus propietaris en dipòsit permanent per un període no inferior a tres anys a museus o institucions culturals sense finalitat de lucre per a la seva exhibició pública, mentre hi estiguin dipositats.

b) L'obra pròpia dels artistes mentre romanguin en el patrimoni de l'autor.

Quatre. L'aixovar domèstic, i s'entén com a tal els efectes personals i de la llar, els estris domèstics i altres béns mobles d'ús particular del subjecte passiu, excepte els béns a què es refereixen els articles 18 i 19 d'aquesta Llei.

Cinc. Els drets consolidats dels partícips en un pla de pensions.

Sis. Els drets derivats de la propietat intel·lectual o industrial mentre romanguin en el patrimoni de l'autor i, en el cas de la propietat industrial, no estiguin afectes a activitats empresarials.

Set. Els valors dels rendiments dels quals estiguin exempts en virtut del que disposa l'article 17 de la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

CAPÍTOL III

Subjecte passiu

SECCIÓ PRIMERA.- NORMES GENERALS

Article 5è *Subjecte passiu*

U. Són subjectes passius de l'impost:

a) Per obligació personal, les persones físiques que tenen la residència habitual en el territori espanyol. S'exigeix l'impost per la totalitat del seu patrimoni net amb independència del lloc on se situïn els béns o es puguin exercir els drets.

b) Per obligació real, qualsevol altra persona física pels béns i drets de què sigui titular quan aquests estiguin situats, es puguin exercir o s'hagin de complir en el territori espanyol.

En aquest cas, l'impost s'exigeix exclusivament per aquests béns o drets del subjecte passiu, tenint en compte el que disposa l'apartat quatre de l'article 9 d'aquesta Llei.

Dos. Per a la determinació de la residència habitual, cal atènyer-se als criteris que estableixen les normes de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Tres. Els representants i funcionaris de l'Estat espanyol a l'estranger i d'organismes, institucions o d'estats estrangers a Espanya queden subjectes a aquest impost per obligació personal o real i se subjecten a les mateixes

circumstàncies i condicions que les que estableixen per a aquests subjectes passius les normes de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

Article 6è Representants dels subjectes passius no residents a Espanya

U. Els subjectes passius no residents en el territori espanyol estan obligats a nomenar una persona física o jurídica amb domicili a Espanya perquè els representi davant de l'Administració tributària en relació amb les seves obligacions per aquest impost.

El subjecte passiu o el seu representant estan obligats a posar en coneixement de l'Administració el nomenament degudament acreditat en el termini de dos mesos a partir de la data del nomenament.

Dos. L'incompliment de les obligacions a què es refereix l'apartat u constitueix una infracció tributària simple, sancionable amb una multa de 25.000 a 2.000.000 de pesetes.

Tres. En tot cas, el dipositari o gestor dels béns o drets dels no residents respon solidàriament de l'ingrés del deute tributari corresponent a aquest impost pels béns o drets dipositats o la gestió dels quals tingui encomanada.

SECCIÓ SEGONA.-ATRIBUCIÓ I IMPUTACIÓ DE PATRIMONIS

Article 7è Titularitat dels elements patrimonials

Els béns i drets s'atribueixen als subjectes passius segons les normes sobre titularitat jurídica que s'apliquen en cada cas i en funció de les proves que aquells aportin o que l'Administració descobreixi.

Si s'escau, hi són aplicables les normes sobre titularitat jurídica dels béns i drets que contenen les disposicions reguladores del règim econòmic del matrimoni, així com els preceptes de la legislació civil aplicables en cada cas a les relacions patrimonials entre els membres de la família.

La titularitat dels béns i drets que, d'acord amb les disposicions o els pactes reguladors del règim econòmic matrimonial corresponent, siguin comuns als dos cònjuges s'atribueix per meitat a cadascun d'ells, llevat que es justifiqui una altra quota de participació.

Quan no resulti degudament acreditada la titularitat dels béns o drets, l'Administració tributària té dret a considerar com a titular el que figuri com a tal en un registre fiscal o en d'altres de caràcter públic.

Les càrregues, els gravàmens, els deutes i les obligacions s'atribueixen als subjectes passius segons les regles i els criteris dels paràgrafs anteriors.

Article 8è Béns o drets adquirits amb preu ajornat o reserva de domini

U. Quan es tracti de l'adquisició de béns o drets amb contraprestació ajornada, en tot o en part, el valor de l'element patrimonial que resulti de les normes de l'impost s'imputa íntegrament al seu adquirent, el qual ha d'incloure entre els seus deutes la part de la contraprestació ajornada.

Per la seva banda, el venedor ha d'incloure entre els drets del seu patrimoni el crèdit corresponent a la part de la contraprestació ajornada.

Dos. En cas de venda de béns amb reserva de domini, mentre la propietat no es transmeti a l'adquirent, el dret d'aquest es computa per la totalitat de les quantitats que hagi lliurat fins a la data de la meritació de l'impost. Aquestes quantitats constitueixen deutes del venedor i a ell se li ha d'imputar el valor de l'element patrimonial que resulti de les normes de l'impost.

CAPÍTOL IV

Base imposable

Article 9è Concepte

U. Constitueix la base imposable d'aquest impost el valor del patrimoni net del subjecte passiu.

Dos. El patrimoni net es determina per la diferència entre:

a) El valor dels béns i drets de què sigui titular el subjecte passiu, determinat d'acord amb les regles dels articles següents, i

b) Les càrregues i els gravàmens de naturalesa real, quan disminueixin el valor dels béns o drets respectius, i els deutes o les obligacions personals de les quals hagi de respondre el subjecte passiu.

Tres. No obstant el que disposa l'apartat anterior, per a la determinació del patrimoni net no s'han de deduir les càrregues i els gravàmens que corresponguin als béns exempts.

Quatre. En els supòsits d'obligació real de contribuir, només són deduïbles les càrregues i els gravàmens que afectin els béns i drets que radiquin en el territori espanyol o s'hi puguin exercir o s'hi hagin de complir, així com els deutes per capitals invertits en aquests béns.

Article 10. Béns immobles

Els béns de naturalesa urbana o rústica es computen d'acord amb les regles següents:

U. Pel valor més elevat dels tres següents: el valor cadastral, el comprovat per l'Administració a l'efecte d'altres tributs o el preu, la contraprestació o el valor de l'adquisició.

Dos. Quan els béns immobles estiguin en fase de construcció, s'han d'estimar com a valor patrimonial les quantitats que efectivament s'hagin invertit en aquesta construcció fins a la data de la meritació de l'impost, a més del valor patrimonial del solar corresponent. En el cas de propietat horitzontal, la part proporcional en el valor del solar es determina segons el percentatge fixat en el títol.

Tres. Els drets sobre béns immobles adquirits en virtut de contractes de multipropietat, propietat a temps parcial o fórmules similars, es valoren segons les regles següents:

a) Si suposen la titularitat parcial de l'immoble, segons les regles de l'apartat u anterior.

b) Si no comporten la titularitat parcial de l'immoble, pel preu d'adquisició dels certificats o altres títols que siguin representatius.

Article 11. Activitats empresarials i professionals

Els béns i drets de les persones físiques afectes a activitats empresarials o professionals, segons les normes de l'impost sobre la renda de les persones físiques, es computen pel valor que resulti de la seva comptabilitat, per diferència entre l'actiu real i el passiu exigible, sempre que la comptabilitat s'ajusti al que disposa el Codi de comerç.

No obstant el que indica el paràgraf anterior, els béns immobles afectes a activitats empresarials o professionals es valoren, en tot cas, d'acord amb el que preveu l'article anterior, llevat que formin part de l'actiu circulat i l'objecte de les activitats consisteixi exclusivament en l'exercici d'activitats empresarials de construcció o promoció immobiliària.

Si no hi ha comptabilitat, la valoració és la que resulta de l'aplicació de les altres normes d'aquest impost.

Article 12. Dipòsits en compte corrent o d'estalvi, a la vista o a termini

Els dipòsits en compte corrent o d'estalvi, a la vista o a termini, que no siguin per compte de tercers, així com els comptes de gestió de tresoreria i comptes financers o similars s'han de computar pel saldo que tinguin en la data de la meritació de l'impost, llevat que resulti inferior al saldo mitjà corresponent a l'últim trimestre de l'any; en aquest cas, s'aplica aquest últim.

Per al càlcul d'aquest saldo mitjà no es computen els fons retirats per adquirir béns i drets que figurin en el patrimoni o per cancel·lar o reduir deutes.

Quan l'import d'un deute originat per un préstec o crèdit hagi estat objecte d'ingrés durant l'últim trimestre de l'any en algun dels comptes a què es refereix el paràgraf primer, no s'ha de computar per determinar el saldo mitjà i tampoc no s'ha de deduir com a tal deute.

Article 13. Valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis, negociats en mercats organitzats

Els valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis, negociats en mercats organitzats, s'han de computar segons el valor de negociació mitjana del quart trimestre de cada any, siguin quines siguin la denominació, la representació i la naturalesa dels rendiments obtinguts.

A aquest efecte, el Ministeri d'Economia i Hisenda ha de publicar cada any la relació de valors que es negocien en borsa, amb la cotització mitjana corresponent al quart trimestre de cada any.

Article 14. Altres valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis

Els valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis, diferents d'aquells a què es refereix l'article anterior, es valoren pel seu nominal, incloent-hi, si s'escau, les primes d'amortització o reemborsament, siguin quines siguin la denominació, la representació i la naturalesa dels rendiments obtinguts.

Article 15. Valors representatius de la participació en fons propis de qualsevol tipus d'entitat, negociats en mercats organitzats

U. Les accions i participacions en el capital social o fons propis d'entitats jurídiques, societats i fons d'inversió, negociades en mercats organitzats es computen segons el seu valor de negociació mitjà del quart trimestre de cada any.

A aquest efecte, el Ministeri d'Economia i Hisenda ha de publicar cada any la relació de valors que es negocien en borsa, amb la cotització mitjana corresponent al quart trimestre de cada any.

Dos. Quan es tracti de subscripció de noves accions no admeses encara a cotització oficial, emeses per entitats jurídiques que cotitzin en mercats organitzats, s'ha de considerar com a valor d'aquestes accions el de l'última negociació dels títols antics dins del període de subscripció.

Tres. En els supòsits d'ampliacions de capital pendents de desemborsament, la valoració de les accions s'ha de fer d'acord amb les normes anteriors, com si estiguessin totalment desemborsades, incloent-hi la part pendent de desemborsament com a deute del subjecte passiu.

Article 16. Altres valors representatius de la participació en fons propis de qualsevol tipus d'entitat

U. En tractar-se d'accions i participacions diferents d'aquelles a què es refereix l'article anterior, la seva valoració s'ha de fer pel valor teòric que resulti de l'últim

balanç aprovat, sempre que aquest, de manera obligatòria o voluntària, hagi estat sotmès a revisió per auditors de comptes.

En el cas que el balanç no hagi estat auditat degudament, la valoració s'ha de fer pel valor més elevat dels tres següents: el valor nominal, el valor teòric resultant de l'últim balanç aprovat o el que resulti de capitalitzar al tipus del 12,5 per 100 la mitjana dels beneficis dels tres exercicis socials tancats abans de la data de la meritació de l'impost.

A aquest últim efecte, s'han de computar com a beneficis els dividendes distribuïts i les assignacions a reserves, excloent-ne les de regularització o d'actualització de balanços.

Dos. Les accions o participacions en el capital social de societats d'inversió mobiliària i fons d'inversió que no es negociïn en mercats organitzats s'han de computar pel valor liquidatiu d'aquestes participacions en la data de la meritació de l'impost, amb la valoració dels actius inclosos en el balanç d'acord amb les normes que recull la seva legislació específica i amb la possibilitat de deduir les obligacions envers tercers.

Tres. La valoració de les participacions dels socis o associats en el capital social de les cooperatives es determina en funció de l'import total de les aportacions socials desemborsades, obligatòries o voluntàries, que resultin de l'últim balanç aprovat, amb deducció, si s'escau, de les pèrdues socials no reintegrades.

Quatre. A l'efecte que preveu aquest article, les entitats han de subministrar als socis, associats o partícips certificats amb les valoracions corresponents.

Article 17. Assegurances de vida i rendes temporals o vitalícies

U. Les assegurances de vida es computen pel seu valor de rescat en el moment de la meritació de l'impost.

Dos. Les rendes temporals o vitalícies, constituïdes com a conseqüència del lliurament d'un capital en diners, béns mobles o immobles, s'han de computar pel seu valor de capitalització en la data de la meritació de l'impost, i s'hi han d'aplicar les mateixes regles que s'estableixen per a la constitució de pensions en l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Article 18. Joies, pells de caràcter sumptuari i vehicles, embarcacions i aeronaus

Les joies, les pells de caràcter sumptuari, els automòbils, els vehicles de dues o tres rodes amb una cilindrada igual o superior a 125 centímetres cúbics, les embarcacions d'esbarjo o d'esports nàutics, els avions, les avionetes, els velers i altres aeronaus es computen pel valor de mercat en la data de meritació de l'impost.

Per determinar-ne el valor de mercat, els subjectes passius poden utilitzar les taules de valoració de vehicles usats aprovades pel Ministeri d'Economia i Hisenda, a l'efecte de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i de l'impost de successions i donacions, que estiguin vigents en la data de meritació de l'impost.

Article 19. Objectes d'art i antiguitats

U. Els objectes d'art o les antiguitats es computen pel valor de mercat en la data de meritació de l'impost.

Dos. Sense perjudici de l'exempció que es considera a l'article 4, apartats u, dos i tres d'aquesta Llei, s'entén per:

a) Objectes d'art: les pintures, les escultures, els dibuixos, els gravats, les litografies o altres d'anàlegs, sempre que, en tots els casos, es tracti d'obres originals.

b) Antiquitats: els béns mobles, útils o ornamentals, exclosos els objectes d'art, que tinguin més de cent anys d'antiquitat i amb unes característiques originals fonamentals que no hagin estat alterades per modificacions o reparacions efectuades durant els cent últims anys.

Article 20. Drets reals

Els drets reals de gaudi i la nua propietat es valoren d'acord amb els criteris que s'indiquen a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, i es pren, si s'escau, com a referència el valor assignat al bé corresponent d'acord amb les regles que conté aquesta Llei.

Article 21. Concessions administratives

Les concessions administratives per a l'explotació de serveis o béns de domini o titularitat pública, sigui quina sigui la seva durada, es valoren d'acord amb els criteris que s'indiquen a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Article 22. Drets derivats de la propietat intel·lectual i industrial

Els drets derivats de la propietat intel·lectual i industrial, adquirits de tercers, s'han d'incloure en el patrimoni de l'adquirent pel seu valor d'adquisició, sense perjudici del que preveu l'article 11 d'aquesta Llei.

Article 23. Opcions contractuals

Les opcions de contractes es valoren d'acord amb el que estableix l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Article 24. Altres béns i drets de contingut econòmic

Els altres béns i drets de contingut econòmic, atribuïbles al subjecte passiu, es valoren pel seu preu de mercat en la data de la meritació de l'impost.

Article 25. Valoració dels deutes

U. Els deutes es valoren pel seu nominal en la data de la meritació de l'impost i només són deduïbles si estan degudament justificats

Dos. No són objecte de deducció:

a) Les quantitats avalades, fins que l'avalista estigui obligat a pagar el deute, per haver-se exercit el dret contra el deutor principal i aquest hagi resultat fallit. En el cas d'obligació solidària, les quantitats avalades no es poden deduir fins que no s'exerceixi el dret contra l'avalista.

b) La hipoteca que garanteixi el preu ajornat en l'adquisició d'un bé, sense perjudici que sí que ho sigui el preu ajornat o el deute garantit.

Article 26. Determinació de la base imposable

Amb caràcter general, la base imposable es determina en règim d'estimació directa.

Si hi concorren les circumstàncies que preveu l'article 50 de la Llei general tributària, hi és aplicable el règim d'estimació indirecta de bases tributàries.

Article 27. Taxació pericial

La taxació pericial contradictòria a què es refereix la Llei general tributària només és aplicable als béns i drets que s'esmenten en els articles 18, 19 i 24 d'aquesta Llei, excepte quan es faci ús del que preveu el paràgraf segon de l'article 18.

CAPÍTOL V

Base liquidable

Article 28. Base liquidable

U. En el supòsit d'obligació personal, la base imposable s'ha de reduir, en concepte de mínim exempt, 15.000.000 de pessetes. La Llei de pressupostos generals de l'Estat modifica aquest mínim exempt en funció de la revisió o modificació dels valors cadastrals que preveuen els articles 70.6 i 71, respectivament, de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals, amb efectes a partir del període impositiu en què entri en vigor la revisió i amb un import mínim de 20.000.000 de pessetes.

Dos. El mínim exempt a què es refereix l'apartat anterior no és aplicable si es tracta de subjectes passius sotmesos a obligació real de contribuir.

CAPÍTOL VI

Meritació de l'impost

Article 29. Meritació de l'impost

L'impost es merita el 31 de desembre de cada any i afecta el patrimoni del qual sigui titular el subjecte passiu en aquella data.

CAPÍTOL VII

Deute tributari

Article 30. Quota íntegra

La base liquidable de l'impost es grava als tipus de l'escala següent:

Base liquidable fins a pessetes	Quota íntegra	Resta base liquidable fins a pessetes	Tipus aplicable (percentatge)
0	0	25.000.000	0,20
25.000.000	50.000	25.000.000	0,30
50.000.000	125.000	50.000.000	0,50
100.000.000	375.000	100.000.000	0,90
200.000.000	1.275.000	200.000.000	1,30
400.000.000	3.875.000	400.000.000	1,70
800.000.000	10.675.000	800.000.000	2,10
1.600.000.000	27.475.000	endavant	2,50

Article 31. Límit de la quota íntegra

U. La quota íntegra d'aquest impost, conjuntament amb la corresponent a l'impost sobre la renda de les persones físiques, per als subjectes passius sotmesos a l'impost per obligació personal, no pot superar el 70 per 100 de la base imposable total.

A aquest efecte:

a) No s'ha de tenir en compte la part de l'impost sobre el patrimoni que correspongui a elements patrimonials que, per la seva naturalesa o destinació, no siguin susceptibles de produir els rendiments gravats per la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

b) En el supòsit que la suma de les dues quotes superi el límit anterior, s'ha de reduir la quota de l'impost sobre el patrimoni fins que arribi al límit indicat, sense que la reducció pugui superar el 80 per 100.

Dos. Quan els components d'una unitat familiar hagin optat per la tributació conjunta en l'impost sobre la renda de les persones físiques, el límit de la quota íntegra

conjunta d'aquest impost i de la de l'impost sobre el patrimoni es calcula acumulant les quotes íntegres que hagin meritat en aquest últim tribut. Si s'escau, la reducció que s'hagi de practicar s'ha de prorratejar entre els subjectes passius en proporció a les quotes íntegres respectives en l'impost sobre el patrimoni, sense perjudici del que disposa l'apartat anterior.

Article 32. Impostos satisfets a l'estranger

U. En el cas d'obligació personal de contribuir i sense perjudici del que disposin els tractats o convenis internacionals, de la quota d'aquest impost s'ha de deduir, per raó de béns que radiquin i drets que es puguin exercir o s'hagin de complir fora d'Espanya, la quantitat menys elevada de les dues següents:

- L'import efectiu del que s'hagi satisfet a l'estranger per raó de gravamen de caràcter personal que afecti els elements patrimonials computats a l'impost.
- El resultat d'aplicar el tipus mitjà efectiu de l'impost a la part de base liquidable gravada a l'estranger.

Dos. S'entén per tipus mitjà efectiu de gravamen el resultat de multiplicar per 100 el quocient obtingut de dividir la quota íntegra resultant de l'aplicació de l'escala per la base liquidable. El tipus mitjà efectiu de gravamen s'ha d'expressar amb dos decimals.

Article 33. Bonificació de la quota a Ceuta i Melilla

Si entre els béns o drets de contingut econòmic computats per a la determinació de la base imposable en figura algun de situat o que s'hagi d'exercir o complir a Ceuta i Melilla i les seves dependències, es bonifica en el 50 per 100 la part de la quota que correspongui proporcionalment a aquests béns o drets.

La bonificació anterior no és aplicable als no residents en aquestes places, excepte pel que fa a valors representatius del capital social d'entitats jurídiques domiciliades i amb objecte social en aquestes places o quan es tracti d'establiments permanents que hi estiguin situats.

Article 34. Responsabilitat patrimonial

Els deutes tributaris per l'impost sobre el patrimoni tenen la mateixa consideració que aquells a què es refereix l'article 1.365 del Codi civil i, en conseqüència, els béns de guanys responen directament davant de la Hisenda pública per aquests deutes.

CAPÍTOL VIII

Gestió de l'impost

Article 35. Normes generals

La titularitat de les competències de gestió, liquidació, recaptació, inspecció i revisió de l'impost correspon a l'Estat, sense perjudici del que disposen les lleis de cessió a les comunitats autònomes.

Article 36. Autoliquidació

U. Els subjectes passius estan obligats a presentar una declaració, a practicar l'autoliquidació i, si s'escau, a ingressar el deute tributari en el lloc, la forma i els terminis que determini el ministre d'Economia i Hisenda.

Dos. El pagament del deute tributari es pot fer mitjançant lliurament de béns integrants del patrimoni històric espanyol que estiguin inscrits a l'Inventari general de béns mobles o en el Registre general de béns d'interès cultural, d'acord amb el que disposa l'article 73 de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

Article 37. Persones obligades a presentar declaració

Estan obligats a presentar declaració:

a) Els subjectes passius sotmesos a l'impost per obligació personal, quan la seva base imposable, determinada d'acord amb les normes reguladores de l'impost, resulti superior a 15.000.000 de pessetes o quan no es doni aquesta circumstància però el valor dels béns o drets, determinat d'acord amb les normes reguladores de l'impost, sigui superior a 100.000.000 de pessetes.

b) Els subjectes passius sotmesos a l'impost per obligació real, sigui quin sigui el valor del seu patrimoni net.

Article 38. Presentació de la declaració

El ministre d'Economia i Hisenda pot aprovar la utilització de modalitats simplificades o especials de declaració.

La declaració s'ha d'efectuar en la forma, els terminis i els impresos que estableixi el ministre d'Economia i Hisenda.

Els subjectes passius han de facilitar totes les dades que els afectin i que estiguin contingudes en les declaracions, hi han d'adjuntar els documents i justificants que s'estableixin i les han de presentar en els llocs que determini el ministre d'Economia i Hisenda.

CAPÍTOL IX

Infraccions i sancions

Article 39. Infraccions i sancions

Sense perjudici de les normes especials que conté aquesta Llei, les infraccions tributàries en aquest impost es qualifiquen i se sancionen d'acord amb el que disposa la Llei general tributària.

CAPÍTOL X

Ordre jurisdiccional

Article 40. Ordre jurisdiccional

La jurisdicció contenciosa administrativa, amb l'esgotament previ de la via economicoadministrativa, és l'única competent per dirimir les controvèrsies de fet i de dret que se suscitin entre l'Administració i els subjectes passius en relació amb qualsevol de les qüestions a què es refereix aquesta Llei.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.—La cessió del rendiment d'aquest impost a les comunitats autònomes es regeix pel que disposa la llei de cessió corresponent.

Segona.—Sense perjudici de les adaptacions que siguin necessàries, les referències de l'ordenament jurídic a l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques o a l'impost sobre el patrimoni net s'entenen efectuades a l'impost sobre el patrimoni.

Tercera.—L'article 15 de la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'impost de successions i donacions, queda redactat en els termes següents:

«Article 15. Aixovar domèstic

L'aixovar domèstic forma part de la massa hereditària i es valora en el tres per cent de l'import del cabal relict del causant, llevat que els interessats assignin a aquest aixovar un valor superior o provin fefaentment la seva inexistència o que el seu valor és inferior al que resulti de l'aplicació del percentatge esmentat.»

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Els subjectes passius no residents en el territori espanyol disposen de termini fins al 31 de desembre de 1991 per designar i posar en coneixement de l'Administració el nomenament degudament acreditat del representant a què es refereix l'article 6 d'aquesta Llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera.—Les disposicions que conté aquesta Llei comencen a regir el dia 1 de gener de 1992, per la qual cosa queden derogades, a partir de la seva entrada en vigor, la Llei 50/1977, de 14 de novembre, quan es refereixi a l'impost extraordinari sobre el patrimoni de les persones físiques, així com l'Ordre ministerial de 14 de gener de 1978 i altres disposicions que s'oposin al que estableix aquesta Llei, sense perjudici que l'Administració exigeixi els deutes tributaris meritats durant la seva vigència pels exercicis anteriors no prescrits.

No obstant això, la disposició transitòria entra en vigor l'endemà de la publicació d'aquesta Llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Segona.—La Llei de pressupostos generals de l'Estat pot modificar, d'acord amb el que preveu l'apartat 7 de l'article 134 de la Constitució espanyola, les exempcions, les reduccions de la base imposable, el límit determinant de l'obligació de declarar, els trams de la base liquidable, els tipus de la tarifa i altres paràmetres quantitius de l'impost sobre el patrimoni.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 6 de juny de 1991.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ

(Aquesta Llei s'inclou tenint en compte la Correcció d'errades publicada en el BOE núm. 236, de 2-1-1991.)